



**MINISTERUL JUSTIȚIEI  
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,  
str. 31 August 1989, nr. 82  
tel.: +373 22 20 14 24  
web: [www.justice.gov.md](http://www.justice.gov.md),  
e-mail: [secretariat@justice.gov.md](mailto:secretariat@justice.gov.md)

13.04.2023 nr. 04/02-3098  
la nr. 18-69-3272 din 27.03.2023

**Ministerul Energiei  
Cancelaria de Stat**

Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea *proiectului de lege privind etichetarea produselor cu impact energetic (număr unic 218/MEn/2023)*, comunicăm următoarele.

Potrivit notei informative, reglementările propuse prin proiectul prezentat sunt orientate spre armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene prin transpunerea Regulamentului (UE) 2017/1369 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2017 de stabilire a unui cadru pentru etichetarea energetică și de abrogare a Directivei 2010/30/UE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 198/1 din 27 iunie 2017, care a devenit obligatoriu pentru Republica Moldova prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2018/03MC-EnC.

Concomitent, proiectul urmează a fi definitivat, întru eliminarea curențelor de tehnică legislativă.

***La proiectul hotărârii:***

În temeiul art. 41 din *Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern*, precum și a pct. 6 din *Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 698/2017*, care stabilesc exercitarea funcției de reprezentant al Guvernului în Parlament de către Ministerul Justiției, în lista contrasemnatarilor proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege, se va include și ministrul justiției.

***La proiectul legii:***

Dat fiind faptul că proiectul legii are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene prin transpunerea Regulamentului (UE) 2017/1369, pornind de la prevederile art. 31 alin. (2) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, acesta urmează a fi marcat pe prima pagină în colțul drept de sus cu sigla „UE”.

Cu referire la clauza de armonizare remarcăm că, potrivit pct. 30 din *Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018* pentru actul Uniunii Europene care a fost supus modificărilor, în clauza de armonizare se indică cele mai recente amendamente care constituie obiect al transunerii în legislația națională. Astfel, atragem atenția că Regulamentului (UE) 2017/1369 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2017 a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2020/740 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 mai 2020 privind etichetarea pneurilor în ceea ce privește eficiența consumului de combustibil și alți parametri, de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1369 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1222/2009.

Adițional, se va rectifica sursa publicării Regulamentului UE ce se propune a fi transpus, deoarece respectivul act a fost publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din 28.07.2017 dar nu 27.06.2017 după cum s-a indicat în proiect.

La **art. 3**, în textul definițiilor, se va exclude în toate cazurile cuvântul „înseamnă” fiind excedent, or, semnul grafic de punctuație „ - ”, reprezintă linia de pauză și marchează lipsa predicatului.

Totodată, semnalăm că, actul normativ nu este dicționar juridic sau un manual și noțiunile nu trebuie să fie definite doar pentru a explica care este sensul acestora. Spre exemplu, termenii „*introducere pe piață*”, „*punere în funcțiune*”, „*producător*”, „*importator*”, „*furnizor*” etc. nu se folosesc în alt sens decât cel uzual și, respectiv, nu necesită o definire în sensul actului normativ în cauză.

Mai mult, considerăm nejustificată includerea în actul normativ a noțiunilor care sunt deja inserate în alte acte normative (de exemplu, noțiunea „*eficiență energetică*” se regăsește în *Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică*).

Deci, în situația în care autorii unui proiect intenționează să definească o noțiune, în nota informativă este necesar să se menționeze că se întrunesc condițiile care impun definirea termenului în actul normativ și să se indice circumstanțele care justifică definirea termenului în sensul propus de autori (a se vedea art. 54 alin. (5) din *Legea nr. 100/2017*).

La **art. 7, 8 și 9**, din denumire se va exclude semnul de punctuație „:”.

La **art. 9**:

la alin. (1) lit. b) considerăm oportun de a preciza sintagma „autoritatea de supraveghere a pieței” (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect);

la alin. (2) cuvintele „primul alineat” se va substitui cu textul „alin. (1)”;

la alin. (5) nu este clară expresia „Guvernul prin intermediul Ministerului Energiei va stabili norme privind sancțiunile și mecanismele de asigurare a respectării legii”. Astfel, se va determina cu exactitate organul abilitat să aprobe actele normative întru executarea legii.

În denumirea **art. 10**, articolul posesiv „a” se va substitui cu articolul posesiv „ale” (observație valabilă pentru toate cazurile din proiect).

La **art. 11**:

la alin. (1) expresia „statele membre UE” se va substitui cu expresia „statele membre ale Uniunii Europene”. Se va ține cont, că exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea lor în text, la prima folosire;

la alin. (3) nu denotă claritate sintagma „elaborează orientări pentru punerea în aplicare a prezentei legi”, motiv pentru care se va revizui.

La **art. 13** alin. (1) este lipsită de claritate și se va revedea sintagma „autoritatea publică centrală” în sensul precizării acesteia.

La **art. 14**:

la alin. (4) lit. a) este eronată trimiterea la „primul paragraf al prezentei litere”, or, „paragraful” ca element structural, nu se regăsește în proiectul legii și în actele normative în general;

la alin. (6) și **art. 17** alin. (2) cuvintele „din prezentul articol”, „din prezenta lege” se vor exclude, deoarece potrivit art. 55 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017* în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ.

La **art. 18 (capitolul XI)**:

semnalăm că în cuprinsul articolului sunt inserate dispoziții finale (care cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ), dar nu și dispoziții tranzitorii (care cuprind măsurile ce se instituie cu privire la continuarea raporturilor juridice născute în temeiul vechilor reglementări care urmează a fi abrogate sau înlocuite de noul act normativ). Astfel, din denumirea capitolului și a articolului se vor exclude cuvintele „și tranzitorii”;

alin. (1) urmează a fi structurat în alineate distincte care să stabilească competențe pentru Guvern și pentru Parlament cu privire la măsurile de realizare a prevederilor prezentei legi. Totodată, din sintagma „a legislației în vigoare”, cuvintele „în vigoare” se vor exclude, ca fiind inutile, deoarece potrivit regulii generale, referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment (a se vedea inclusiv art. 6 alin. (5));

la alin. (3) se va reține că, potrivit art. 56 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017*, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Totodată, alin. (3) al acestui articol dispune că „Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.” Astfel, intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării urmează să fie argumentată în nota informativă la proiect.

Potrivit prevederilor art. 54 din *Legea nr. 100/2017*, proiectul se va expune într-o formulă clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc. Textul punctelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări. Verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective (de exemplu, art. 7 alin. (1) „vor asigura”, art. 10 alin. (1), (4), (5) „nu va împiedica”, „va coopera”, „va stabili” etc.).

Numerotarea elementelor structurale se va efectua conform art. 51 din *Legea nr. 100/2017*. Astfel se va ține cont că, articolele pot fi divizate în alineate însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză (a se vedea: art. 9 alin. (1), art. 12, alin. (6)).

Adițional, se va ține cont că, elementele structural-complexe cum ar fi secțiunile și capitolele nu pot fi constituite dintr-un singur punct (a se vedea: capitolele IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI).

Digitally signed by Serbenko Eduard  
Date: 2023.04.13 13:51:54 EEST  
Reason: MoldSign Signature  
Location: Moldova



**Secretar de stat**

**Eduard SERBENCO**



MINISTERUL JUSTIȚIEI  
AL REPUBLICII MOLDOVA

MD - 2012, mun. Chișinău,  
str. 31 August 1989, nr. 82  
tel.: +373 22 20 14 24  
web: [www.justice.gov.md](http://www.justice.gov.md),  
e-mail: [secretariat@justice.gov.md](mailto:secretariat@justice.gov.md)

05.06.2023 nr. 04/2-4565  
La nr. 07/3-496 din 24.05.2023

**Ministerul Energiei**

Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea *proiectului de lege privind etichetarea produselor cu impact energetic (număr unic 218/MEn/2023)*, prezentat repetat pentru examinare, reiterăm următoarele.

***La proiectul legii:***

La **art. 3**, semnalăm că, actul normativ nu este dicționar juridic sau un manual și noțiunile nu trebuie să fie definite doar pentru a explica care este sensul acestora. Spre exemplu, considerăm nejustificată includerea în actul normativ a noțiunii „*eficiență energetică*” care se regăsește în *Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică*.

Deci, în situația în care autorii unui proiect intenționează să definească o noțiune, în nota informativă este necesar să se menționeze că se întrunesc condițiile care impun definirea termenului în actul normativ și să se indice circumstanțele care justifică definirea termenului în sensul propus de autori (a se vedea art. 54 alin. (5) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*).

**Art. 4**, referitor la competențele și atribuțiile Guvernului urmează a fi revăzut prin prisma art. 6 din *Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern*, în care sunt stabilite atribuțiile Guvernului. Concomitent, atragem atenția asupra redacției lit. c), care este formulată greșit din punct de vedere conceptual. Astfel, în realizarea funcțiilor sale, Guvernul înaintează Parlamentului inițiative legislative; aprobă, prin hotărâre, și înaintează Președintelui Republicii Moldova proiecte de decrete în condițiile legii; avizează inițiative legislative, inclusiv proiecte de legi, și examinează propuneri legislative (art. 6 lit. e), f), g) din *Legea nr. 136/2017*).

**La art. 5:**

la alin. (1) este utilizată eronat noțiunea de „autoritate de reglementare”, or în conformitate cu art. 9 din *Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate*, ministerele sunt organe centrale de specialitate ale statului care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate care le sunt încredințate. În această legătură, propunem substituirea în textul articolului a cuvintelor „autoritatea de reglementare” cu cuvântul „minister”;

la alin. (4) nu denotă claritate sintagma „elaborează... orientări pentru punerea în aplicare a prezentei legi”, motiv pentru care se va revizui. Totodată, nu este suficient a indica entitatea competentă să elaboreze acte, fiind necesar a stabili și competența de aprobare.

La **art. 6**, textul „(în continuare – instituția publică de suport)” din denumirea articolului, urmează a fi plasat în alineatul unu, fiind precedat de denumirea deplină a instituției publice (observație valabilă și pentru art. 7).

La **art. 8** nu este clar conținutul acestuia. Astfel, în cazul expunerii în alineate distincte a prevederilor, acestea vor debuta cu literă mare, având un gând încheiat, iar în cazul enumerărilor obligațiilor furnizorilor la puncte, articolul se va completa cu

alineatul introductiv cu renumerotarea dispozițiilor (observație valabilă și pentru art. 9 și 10).

La **art. 10** alin. (2) cuvintele „primul alineat” se va substitui cu textul „alin. (1)”. Concomitent, este de remarcat că *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative* operează cu termenul de „**alineat**” ca diviziune a elementelor structurale de bază a actelor normative și nu „aliniat” (observație referitoare la tot textul proiectului).

La **art. 14** alin. (6) și **art. 17** alin. (2) cuvintele „din prezentul articol”, „din prezenta lege” se vor exclude, deoarece potrivit art. 55 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017* în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ.

La **art. 18**:

la alin. (1) lit. b), din sintagma „a legislației în vigoare”, cuvintele „în vigoare” se vor exclude, ca fiind inutile, deoarece potrivit regulii generale, referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment (a se vedea inclusiv art. 7 alin. (5));

alin. (3) se consideră inutil, deoarece repetă regula generală a intrării în vigoare a actelor normative stabilită la art. 56 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*.

Potrivit prevederilor art. 54 din *Legea nr. 100/2017*, textul punctelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări. Verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective (de exemplu, art. 5 alin. (2) lit. b) „vor asigura”).

Numerotarea elementelor structurale se va efectua conform art. 51 din *Legea nr. 100/2017*. Astfel se va ține cont că, articolele pot fi divizate în alineate însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză (a se vedea: art. 10 alin. (1), art. 12, alin. (6)).

Adițional, se va ține cont că, elementele structural-complexe cum ar fi secțiunile și capitolele nu pot fi constituite dintr-un singur punct (a se vedea: capitolele IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI).

**Secretar de stat**

**Stanislav COPEȚCHI**

Digitally signed by Copețchi Stanislav  
Date: 2023.06.05 09:49:42 EEST  
Reason: MoldSign Signature  
Location: Moldova

